

Juni 2011

Burgerschap

Omgaan met diversiteit: scholenuitwisseling

Multiculturele samenleving

Sinds 2006 is de wet 'actief burgerschap en sociale integratie' van kracht voor basisscholen. Dit houdt in dat teams een visie op burgerschap hebben, dat ze doelen hebben gesteld om resultaten te boeken en dat ze een kwaliteitssysteem hebben om hun activiteiten te kunnen volgen en beoordelen. De achtergrond van deze wet is gelegen in de constatering dat onze samenleving andere eisen stelt dan die van enkele decennia geleden. Vooral het feit dat onze samenleving multicultureel is geworden, speelt hierbij een rol.

Ontwikkeling

Van scholen wordt verwacht dat ze de ontwikkeling van de leerlingen op drie terreinen stimuleren: op het terrein van democratie (kennis, houding en vaardigheden), op het terrein van de persoonlijke identiteit (waardenontwikkeling en kunnen omgaan met culturele diversiteit) en op het terrein van sociale participatie (inzet voor de omgeving). Op het terrein van de persoonlijke identiteit blijkt een scholenuitwisseling een concreet en krachtig middel te zijn. Daarbij worden basisscholen met elkaar in contact gebracht die verschillend zijn qua leerlingenpopulatie. Door samen te spelen, te leren en elkaars achtergrond te leren kennen raken leerlingen van jongs af aan gewend aan de multiculturele diversiteit van onze samenleving.

Mogelijkheden

SOL bemiddelt in de contactlegging tussen scholen (bijvoorbeeld een 'witte dorpschool' en een 'gekleurde school' in een stad). Ook hebben we een draaiboek om de uitwisseling praktisch handen en voeten te geven. Voor een geslaagde uitwisseling zijn een aantal factoren van belang:

- draagvlak bij de teams
- draagvlak bij de leerlingen
- goede communicatie met de ouders
- een structureel programma bestaande uit een draaiboek en concrete activiteiten.

Deze info kunt u nalezen op onze [website](#) bij 'Actueel'.

Pedagogisch klimaat

Naar een gedeeld pedagogisch kader in brede scholen

Samenwerking binnen brede scholen

Binnen veel brede scholen wordt gezocht naar mogelijkheden om samen te werken. SOL-begeleiders hebben ervaring in het begeleiden van processen waarin deze mogelijkheden worden verkend en benut. In veel gevallen wordt samenwerking gezocht in het ontwikkelen van een gedeeld pedagogisch kader. Als een basisschool een seo-methode heeft geïmplementeerd, kan aansluiting door de medewerkers van andere instellingen in de brede school gezocht en geoefend worden. Als medewerkers van BSO/TSO en peuterspeelzaal werken op basis van een eigen benadering (bijvoorbeeld de Gordon-benadering) kunnen wij de pedagogische overeenkomsten met de benadering van de basisschool uitwerken. Dit kan dan een basis voor pedagogische afstemming worden.

Proces

Een gedeeld pedagogisch kader ontstaat niet vanaf het papier. Samenwerking kan slechts van onderop tot stand komen. Van belang is dan ook dat de diverse medewerkers elkaar daadwerkelijk ontmoeten en de kans krijgen elkaar te leren kennen. Omdat werktijden van de diverse medewerkers meestal aansluitend zijn, wordt vaak gezocht naar avonden om deze ontmoetingen te realiseren. SOL heeft goede ervaringen met het begeleiden van dergelijke avonden. Een goede start is gebaat bij het praten over concrete ervaringen en vragen. Een meer formele afstemming kan daarna ontstaan. Een gedeeld pedagogisch kader is vervolgens niet slechts een kwestie van denken maar ook van handelen. SOL verzorgt trainingen om medewerkers te laten groeien in hun pedagogische vaardigheden.

Structuur

Om een proces van naar elkaar toegroeien te faciliteren is een stuurgroep belangrijk. Deze dient zorg te dragen voor het verwerven van draagkracht en voor goede communicatie naar alle betrokkenen. In tweede instantie kan de stuurgroep meer formele afspraken tot stand brengen, zoals een gedeelde meldcode kindermishandeling die sinds begin dit jaar verplicht is gesteld door de overheid.

Deze info kunt u nalezen op onze [website](#) bij 'Actueel'.

Lees meer op www.sol-identiteitsbegeleiders.nl

Godsdienst-levensbeschouwing

Methodie Samen leven

Over onze nieuwe methode 'Samen leven' berichtten wij onlangs dat jaargang 1 af is. De auteursgroep heeft de koppen bij elkaar gestoken en een start gemaakt met de uitwerking van jaargang 2. We willen u graag op de hoogte stellen van de thema's van het nieuwe kerst- en paasproject en van leskist 3. De thema's van leskist 4 zijn nog niet bekend.

Kerst en Pasen

Het eerste kerstproject heeft als thema 'gastvrijheid'. Het tweede kerstproject krijgt als thema 'cadeautjes geven en ontvangen'. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de geschenken van de drie koningen, maar ook aan cadeautjes rond Sinterklaas en Kerst. Wat is dat eigenlijk een mooi cadeau? En wat doet dat met jezelf, als je een cadeau geeft waar iemand echt blij van wordt?

Het eerste paasproject heeft als thema 'verbondenheid'. Het tweede paasproject krijgt als thema 'vrijheid'. Denk daarbij bijvoorbeeld aan vrijheid van 'onderdrukking', waar Jezus zich voor inzette. Brengt vrijheid ook verplichtingen met zich mee? Hoe moet je omgaan met de vrijheid van een ander?

Thema's en voorwerpen leskist 3

ONDERBOUW

- gemeen, poerim-figuren en ratel, jodendom
- delen, collectezak, christendom
- allemaal hetzelfde, ihram (hadj) kleding, islam
- aandacht / opletten, puja bel, hindoeïsme

MIDDENBOUW

- afspraken, tien geboden, jodendom
- geheime code, ichtus, christendom
- op een voetstuk, koranhouder, islam
- eten geven / bereiden, thali en lota, hindoeïsme

BOVENBOUW

- dansen / blijdschap, torarol + jad, jodendom
- ehbo / zalf op wonden, zalfolie, christendom
- vertrouwen / overgave, poster gebed, islam
- obstakels / tegenslag, Ganesha, hindoeïsme

Kijk voor meer informatie op: www.samenleven.info.

Burgerschap

Duurzaamheid op school

'Raap eens op, dat doe je thuis toch ook niet...!'

Achteloos iets op de grond gooien, de deur wagenwijd open laten staan terwijl de verwarming brandt, geen dop op de stift doen na gebruik, zodat hij uitdroogt, de kraan open laten staan terwijl je met iemand staat te kletsen.... We kunnen allemaal nog veel meer voorbeelden geven. Terwijl we er van uitgaan, dat kinderen dit soort dingen thuis toch wel mee krijgen. Of niet soms?! Het is maar de vraag hoe het staat met de opvoeding van kinderen in het omgaan met spullen. In een breder kader zou je kunnen zeggen: leren ze wel om duurzaam te handelen? Gaan we op de scholen zó om met leerlingen dat ze een besef krijgen van duurzaamheid? Zodat ze op enig moment uit eigen beweging zuiniger met energie worden, voorzichtiger met gebruiksvoorwerpen, bedachtzamer met afval?

Een duurzame school

In de meest gebruikte onderwijsmaterialen wordt niet uitvoerig stil gestaan bij de vaardigheid om duurzaam te handelen. Terwijl de basisschoolleeftijd daar zo geschikt voor is en terwijl er op school zoveel concrete mogelijkheden bestaan. Een school in de buurt van Oss heeft het initiatief genomen om het thema duurzaamheid een jaar lang centraal te stellen. De ouders, de leerlingen en het team gaan hier werk van maken. SOL mag deze good practice op de voet volgen. En dat komt goed uit, want SOL gaat een module duurzaamheid ontwikkelen, bedoeld voor teams die in het kader van burgerschap werk willen maken van een duurzame school. In deze module zullen concrete lessen en concrete activiteiten worden opgenomen voor alle groepen. Tevens zullen er aanzetten in worden gegeven om als team samen met ouders en leerlingen toe te groeien naar een visie op duurzaamheid. Scholen die op dit vlak al ervaringen hebben nodigen we van harte uit met ons contact op te nemen, zodat deze ervaringen kunnen worden gedeeld met andere scholen. Want een duurzame wereld ligt in de handen van onze kinderen, wellicht kunnen we uiteindelijk net zoveel van hen als zij van ons leren.

Mail naar info@sol-identiteitsbegeleiders.nl voor meer informatie (ook voor aan- of afmelden voor deze nieuwsbrief).